

**Constatarea situațiilor de plagiat în cazul tezelor de doctorat după Decizia Curții
Constituționale nr. 364/2022. Propuneri pentru viitoarea Lege a Învățământului Superior¹****Teodor-Radu Iancu***Masterand Achiziții publice, Concesiuni, Parteneriat public-privat și Drept fiscal
Facultatea de Drept, Universitatea din București*

Rezumat: În considerarea Deciziei CCR nr. 364/2022, activitatea Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU) a fost, de facto, blocată în ceea ce privește analiza sesizărilor de plagiat referitoare la tezele de doctorat care au fost susținute în urmă cu peste un an. Prezentul material își propune, pe de o parte, analizarea soluțiilor juridice care să permită continuarea activității CNATDCU în contextul legislației actuale, iar, pe de altă parte, propunerea unor mecanisme pentru viitoarea Lege a Învățământului Superior care să treacă deopotrivă testul constituționalității și al eficienței.

Cuvinte cheie: CNATDCU, CCR, Decizia nr. 364/2022, Legea Învățământului Superior, teze de doctorat, plagiat.

The detection of plagiarism regarding PhD theses after The Decision of Constitutional Court No 364 from 2022. Proposals for the future Law of Higher Education

Abstract: Considering the Decision of Constitutional Court No 364 from 2022, the activity of the National Council for the Attestation of University Degrees, Diplomas and Certificates (NCAUDDC) has been effectively blocked regarding the analysis of plagiarism suspicions in PhD theses that have been published more than a year ago. The article is meant, on one side, to analyze the legal framework that can allow NCAUDDC to continue its activity and, on the other side, to formulate proposals for the future Law of Higher Education that can be both constitutional and efficient.

Key words: NCAUDDC, CCR, Decision of Constitutional Court No 364 from 2022, Law of Higher Education, PhD theses, plagiarism.

CONTEXT

În Monitorul Oficial, Partea I, nr. 831, din 24 august 2022 a fost publicată Decizia Curții Constituționale nr. 364/2022², pronunțată, cu majoritate de voturi, în ședința din 8

¹ Opiniile formulate în prezentul material aparțin autorului său și nu trebuie asociate cu Universitatea din București, cu Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România sau cu orice altă entitate cu care autorul are relații de colaborare.

² Ședința Plenului CCR în care a fost pronunțată Decizia nr. 364/2022 a fost ultima ședință desfășurată înaintea înnoirii componenței Curții cu cei trei judecători numiți în luna iunie a anului 2022.

iunie 2022³, referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 170 alin. (1) lit. b) din Legea educației naționale nr. 1/2011, prin care Curtea Constituțională constată că dispozițiile art. 170 alin. (1) lit. b) din Legea educației naționale nr. 1/2011 sunt „constituționale, în măsura în care se referă la retragerea titlului de doctor care nu a intrat în circuitul civil și nu a produs efecte juridice”.

În ședința Consiliului General al Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (denumit în continuare „CNATDCU”) din 10 noiembrie 2022, la care au participat și Ministrul Educației și Secretarul de Stat pentru Învățământ Superior, a fost agreat punctul comun de vedere al CNATDCU și al Ministerului Educației⁴ conform căruia CNATDCU **nu mai poate proceda la analiza sesizărilor** cu privire la nerespectarea standardelor de calitate sau de etică profesională, inclusiv cu privire la existența plagiatului, în cadrul unei teze de doctorat, în conformitate cu prevederile **OMEC nr. 5229/2020 pentru aprobarea metodologiilor referitoare la acordarea atestatului de abilitare, acordarea titlului de doctor, precum și la soluționarea sesizărilor cu privire la nerespectarea standardelor de calitate sau de etică profesională, inclusiv cu privire la existența plagiatului, în cadrul unei teze de doctorat, în măsura în care Ordinul de Ministru prin care a fost acordat titlul de doctor este mai vechi de un an**, invocându-se Decizia CCR nr. 364/2022 coroborată cu prevederile art. 1 alin. (6) din Legea Contenciosului Administrativ nr. 554/2004⁵.

Deși, astfel cum rezultă de pe site-ul CNATDCU⁶, există sesizări admise, transmise în vederea demarării procesului de analizare și soluționare, nu există niciun act administrativ adoptat de CNATDCU sau de Ministerul Educației prin care să fie soluționate, pozitiv sau negativ, aceste sesizări, **ele fiind blocate de facto la nivelul CNATDCU doar în baza comunicatului de presă comun menționat anterior.**

PREAMBUL

Obiectivul prezentului material este:

- a. pe de o parte, de a demonstra faptul că **inclusiv după publicarea Deciziei CCR nr. 364/2022 există posibilitatea legală de a retrage titlul de doctor în cazul în care este dovedită obținerea sa prin plagiat,**
- b. iar, pe de altă parte, de a formula **o propunere privind viitoarea formă a proiectului Legii Învățământului Superior**, care să respecte Decizia CCR nr. 364/2022 și să permită existența unei instanțe academice (care se va numi CNATDCU, CNETU sau altfel) care să judece situațiile de plagiat și să poată decide retragerea titlului de doctor într-o manieră aflată la adăpost de observații juridice.

³ Decizia nr. 364/2022, deși a fost pronunțată cu majoritate de voturi, nu are o opinie separată și nu face referire la numărul sau numele judecătorilor care nu au împărtășit opinia majorității Plenumului CCR, astfel încât nu cunoaștem argumentele judecătorilor care au votat pentru respingerea excepției de neconstituționalitate.

⁴ https://www.edu.ro/comunicat_comun_presa_105_2022_ME_CNATDCU_sedinta_10_noiembrie (accesat în 11.01.2023).

⁵ M. Of. nr. 1154 din 7 decembrie 2004,

⁶ <http://www.cnatdcu.ro/sesizari-admise/> (accesat în 11.01.2023).

I. RETRAGEREA TITLULUI DE DOCTOR ÎN CONTEXTUL LEGII EDUCAȚIEI NAȚIONALE NR. 1/2011, DUPĂ DECIZIA CCR NR. 364/2022

În primul rând, indiferent de aprecierea de oportunitate pe care orice persoană este liberă să o facă privind efectul Deciziei CCR asupra investigării cazurilor de plagiat, aceasta pleacă de la niște premise corecte din punct de vedere juridic: există o diferență fundamentală între **revocarea actului administrativ de către autoritatea emitentă și anularea actului administrativ, la cererea autorității emitente sau a unui terț.**

Așa cum rezultă expres din prevederile Legii Contenciosului Administrativ nr. 554/2004, dar și din considerentele Decizia CCR nr. 364/2022, **revocarea este posibilă doar în privința actelor juridice care nu au intrat în circuitul civil și nu au produs efecte juridice**, revocarea celorlalte acte putând să conducă „*la arbitrar și la o insecuritate juridică permanentă*” (Decizia CCR nr. 364/2022, paragraful 37).

Într-adevăr, titlurile de doctor care au fost retrase până la momentul publicării Deciziei CCR nr. 364/2022 prin Ordin al Ministrului Educației, la propunerea CNATDCU, au fost retrase de exact același emitent al actului juridic - același CNATDCU (chiar dacă într-o altă componență nominală) a propus acordarea titlului de doctor, considerând că teza respectă prevederile legale privind standardele de calitate sau de etică profesională, și același Minister al Educației (chiar dacă cu un alt titular de portofoliu) a fost cel care a emis Ordinul privind acordarea titlului de doctor.

Or, să acceptăm fără rezerve retragerea pe calea descrisă de formularea actuală a Legii nr. 1/2011 înseamnă să acceptăm că Ministerul Educației și CNATDCU se pot răzgândi în orice moment, considerând că ceea ce ieri a îndeplinit criteriile legale, azi nu mai îndeplinește.

Chiar dacă, în fapt, această situație are o explicație cât se poate de obiectivă - aceea a verificărilor făcute cu ocazia verificării sesizării de plagiat, realizate într-o manieră mai diligentă decât la momentul acordării titlului - ea este, în continuare, de natură să creeze un risc de insecuritate juridică.

De altfel, **de același viciu de neconstituționalitate, al nerespectării procedurii de anulare a actelor administrative, suferă și art. 146 din Legea Educației Naționale, în formularea sa actuală**, chestiune deja anticipată de Înalta Curte de Casație și Justiție (*a se vedea Decizia ÎCCJ nr. 3.068/19.06.2012 sau Decizia ÎCCJ nr. 4.288/23.10.2012, iar, pentru punctul de vedere contrar, tot al Înaltei Curți, a se vedea Decizia ÎCCJ 3466/13.07.2020*).

Având în vedere că o discuție despre retragerea titlurilor de doctor care nu au intrat încă în circuitul civil și nu au produs efecte juridice este superfluă, nu ne vom apleca asupra ei, **concluzionând că singura cale pentru retragerea titlului de doctor este procedura anulării actului administrativ.**

1. Aplicarea directă de către CNATDCU a Deciziei CCR nr. 364/2022 și sesizarea de către CNATDCU direct a instanțelor judecătorești

Având în vedere considerentele Deciziei CCR nr. 364/2022, soluția aplicabilă, care nu impune modificarea legislației, este reprezentată, pe de o parte, **de continuarea respectării de către CNATDCU a procedurii reglementate de OMEC nr. 5229/2020**, în sensul analizării sesizării și emiterii unei decizii, validate de Consiliul General CNATDCU, **coroborate cu aplicarea directă a Deciziei CCR nr. 364/2022 în locul art. 26 lit. b) din OMEC nr. 5229/2020**,

care se referă la înaintarea către Ministerul Educației a propunerii de retragere a titlului de doctor, **în sensul că, ulterior validării deciziei în Consiliul General, CNATDCU va sesiza direct instanța de contencios administrativ, în scopul anulării Ordinului de Ministru prin care a fost acordat titlul de doctor.**

De altfel, din punctul de vedere al CNATDCU, este neclară justificarea juridică de a nu purcede nici măcar la analiza sesizărilor, astfel cum este obligatoriu prin OMEC nr. 5229/2020, care se bucură încă de prezumția de legalitate; faptul că o eventuală aplicare a sancțiunii prevăzute de art. 26 lit. b) ar fi inaplicabilă de către Ministrul Educației **nu scutește CNATDCU de a-și îndeplini obligațiile sale legale.**

Deși Direcția Generală Juridică și Control a Ministerului Educației a expus un așa-zis punct de vedere cu privire la implicațiile Deciziei nr. 364/2022, Ministerul Educației nu a emis niciun act administrativ care să interzică CNATDCU să analizeze sesizările, astfel că până la modificarea OMEC nr. 5229/2020, CNATDCU este dator cel puțin să parcurgă întreaga procedură a analizei sesizării până la momentul transmiterii propunerii de sancționare către Ministerul Educației.

În fine, sesizarea instanței de contencios administrativ direct de către CNATDCU îndeplinește, din punctul meu de vedere, condiția esențială la care face referire Decizia CCR nr. 364/2022 - aceea ca acțiunea în anulare să nu fie introdusă de însuși emitentul actului administrativ.

Or, în cazul titlurilor de doctor, emitentul este Ministrul Educației, iar nu CNATDCU, ceea ce face ca termenul de un an de la momentul emiterii actului să nu fie opozabil și CNATDCU.

Acțiunea va fi introdusă de CNATDCU, ca reclamant, împotriva pârâților – împotriva Ministerului Educației și împotriva beneficiarului actului administrativ, persoanei care posedă titlul de doctor, astfel încât hotărârea judecătorească să fie pe deplin opozabilă.

Din punctul meu de vedere, sunt două contraargumente principale care s-ar putea aduce acestei teze juridice:

1.1 Problema termenului în care această acțiune în anulare poate fi formulată de către CNATDCU - deși este clar că plângerea prealabilă nu este obligatorie, astfel cum rezultă din prevederile art. 7 alin. (5) din Legea nr. 554/2004, având în vedere că actul administrativ a intrat cu siguranță deja în circuitul civil (aceasta fiind însăși sursa dilemei), poate fi pus sub semnul întrebării momentul de la care acest termen curge pentru CNATDCU, având în vedere faptul că autoritatea a avizat prealabil acordarea titlului de doctor.

Cu toate acestea, din perspectivă juridică, actul administrativ supus analizei este însăși Ordinul de Ministru, care este emis doar ulterior analizei CNATDCU, care nu se publică în Monitorul Oficial și doar se comunică destinatarului, **astfel că s-ar putea răspunde acestui contraargument cu raționamentul că la niciun moment CNATDCU nu a cunoscut conținutul efectiv al actului administrativ, motiv pentru care termenul pentru introducerea acțiunii nu a început încă să curgă.**

1.2. Problema lipsei capacității procesuale active a CNATDCU, prin raportare la lipsa personalității juridice și a calității sale de consiliu consultativ al instituției care ar figura drept pârât într-o astfel de acțiune - dacă cu privire la lipsa personalității juridice, contraargumentul poate fi ușor demontat, în sensul că pot sta în judecată și entități fără personalitate juridică, din punctul de vedere al subordonării dintre CNATDCU și Ministerul

Educației, lucrurile sunt, într-adevăr, atipice, fiind însă în datoria unui potențial pârât să argumenteze temeinicia unei potențiale excepții a lipsei capacității procesuale active.

Având în vedere că Ministerul Educației ar achiesa, probabil, la concluziile CNATDCU, în sensul respingerii acestei excepții, rămâne de văzut care ar fi argumentele care ar putea determina o instanță judecătorească să admită această apărare; de altfel, însăși raportul juridic dintre Ministerul Educației și CNATDCU nu este unul tipic - chiar dacă Ministerul Educației stabilește normele de funcționare a CNATDCU, existența Consiliului și atribuțiile acestuia în materia verificării plagiatelor au o consacrare legală, prin Legea nr. 1/2011, consacrare de nivel egal cu cea a Ministerului Educației, iar, în același timp, Ministerul Educației nu poate modifica sau suplina decizii ale CNATDCU.

Jurisprudența în cazul unor astfel de acțiuni în anulare, formulate de CNATDCU pe baza concluziilor proprii din rapoartele de analiză a sesizărilor, nu are cum să fie certă, însă, chiar și în lipsa unor certitudini, acest comportament instituțional este singurul care răspunde, din punctul meu de vedere, **imperativului ca legea, în forma ei actuală, să fie interpretată în sensul aplicării ei, iar nu în sensul neaplicării acesteia.**

2. Formularea acțiunilor în anularea Ordinilor de Ministru privind acordarea titlurilor de doctor de către organisme social interesate, în sensul art. 2 lit. s) din Legea nr. 554/2004, sau de către universitățile în cadrul cărora posesorii titlurilor de doctor au susținut teza de doctorat

Un efect atipic al prevederilor art. 170 din Legea nr. 1/2011, așa cum erau acestea formulate și aplicate înaintea publicării Deciziei CCR nr. 364/2022, a fost acela că nu au existat acțiuni introduse de terți în contencios administrativ privind anularea Ordinilor de Ministru prin care au fost acordate titluri de doctor, cu toate că nu exista niciun fine de neprimire a unei astfel de acțiuni.

Toate suspiciunile generale de plagiat în privința titlurilor de doctor s-au materializat în formularea unor sesizări administrative către CNATDCU, iar nu în cereri de chemare judecată propriu-zise în fața instanțelor de contencios administrativ.

Or, o consecință pozitivă a Deciziei CCR nr. 364/2022 este clarificarea, chiar de către CCR, a ideii că o astfel de acțiune este pe deplin admisibilă, în măsura în care reclamantul îndeplinește cele patru condiții ale acțiunii civile, astfel cum rezultă din art. 32 al Codului de procedură civilă: are capacitate procesuală, are calitate procesuală, formulează o pretenție și justifică un interes.

Din acest punct de vedere, **o organizație non-guvernamentală** care ar avea ca scop, spre exemplu, asigurarea respectării normelor de etică și integritate academică în învățământul superior sau o **universitate** la care posesorul titlului de doctor și-a susținut teza ar îndeplini, din punctul meu de vedere, toate cele patru condiții pentru exercitarea acțiunii **și ar putea chema în judecată deopotrivă Ministerul Educației și beneficiarul actului administrativ** pentru a obține anularea Ordinului de Ministru privind acordarea titlului de doctor.

Într-adevăr, spre deosebire de teza dezvoltată la pct. I.1., prezentul scenariu are neajunsul că nici universitățile, nici ONG-urile nu pot fi obligate să demareze astfel de acțiuni; **ele sunt, totuși, o generoasă variantă de clarificare a anumitor suspiciuni, pe care entitățile de bună-credință o pot folosi, în situația în care CNATDCU declară că nu poate întreprinde momentan niciun demers.**

Din punctul de vedere al probațiunii, rămâne aplicabil raționamentul de la pct. I.1. măcar până la momentul validării de către Consiliul General CNATDCU a unui raport privind sesizarea de plagiat - chiar dacă Ministrul Educației nu mai poate retrage direct titlul de doctor pe baza acestui raport, **el poate fi publicat și utilizat de universități/organisme social interesate, astfel încât acesta să servească drept probă în acțiunea în anulare.**

Cu toate acestea, chiar și în situația în care CNATDCU ar refuza în continuare să analizeze astfel de sesizări, instanța judecătorească va putea să verifice ea însăși respectarea condițiilor prevăzute de lege privind standardele de etică profesională, administrând proba cu înscrisuri sau, cel mai probabil, **încuviințând o expertiză judiciară**, în condițiile art. 330 din Codul de procedură civilă, și hotărând asupra anulării actului administrativ constând în Ordinul de Ministru privind acordarea titlului de doctor așa cum o face cu privire la orice alt act administrativ - de altfel, aceasta este și raționamentul general indicat de CCR în deciziile nr. 364/2022 și 624/2016, de a supune aceste acte administrative regimului general al anulării actelor din Legea nr. 554/2004.

3. Adoptarea unei legi / Ordonanțe de Urgență derogatorii de la prevederile art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004

Momentan, textul legii instituie un termen de decădere de un an pentru introducerea acțiunii în anulare de către autoritatea emitentă:

*„Autoritatea publică emitentă a unui act administrativ unilateral nelegal poate să solicite instanței anularea acestuia, în situația în care actul nu mai poate fi revocat întrucât a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice. În cazul admiterii acțiunii, instanța se pronunță, dacă a fost sesizată prin cererea de chemare în judecată, și asupra validității actelor juridice încheiate în baza actului administrativ nelegal, precum și asupra efectelor juridice produse de acestea. **Acțiunea poate fi introdusă în termen de un an de la data emiterii actului**”.*

De departe cea mai simplă cale de rezolvare a acestei probleme ar fi modificarea textului sus-menționat sau introducerea unei excepții de la acesta în textul Legii nr. 1/2011, care ar putea fi formulat după cum urmează:

„Prin excepție de la prevederile art. 1 alin. (6) din Legea nr. 554/2004, în cazul anulării Ordinelor de Ministru prin care au fost acordate titluri de doctor, la propunerea CNATDCU, formulată pe baza unei sesizări de plagiat admise, Ministerul Educației poate introduce acțiunea în anulare oricând / în termen de 30 de ani de la emiterea actului”.

O astfel de modificare ar fi suficientă pentru restabilirea de îndată a funcționării CNATDCU, iar, în măsura în care este necesară o expunere de motive a actului normativ, aceasta ar trebui să facă referire, din punctul meu de vedere, în special la **imposibilitatea obiectivă de a verifica în integralitate originalitatea unei lucrări științifice la momentul acordării titlului de doctor**, fiind necesar ca orice persoană să poată sesiza în mod eficient încălcarea legii, chiar dacă aceasta a fost descoperită mai târziu de un an de la data săvârșirii ei.

Faptul că, din punctul de vedere al Direcției Generale Juridice și Control a Ministerului Educației, cadrul legislativ actual nu mai permite în niciun fel analizarea sesizărilor de plagiat în ceea ce privește titlurilor de doctor, la peste jumătate de an de la publicarea Deciziei nr. 364/2022, ar putea reprezenta o situație a cărei reglementare nu poate fi amânată, de natură să justifice adoptarea unei Ordonanțe de Urgență.

II. PROPUNERI PENTRU VIITOAREA LEGE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

Deși, din punctul de vedere al oportunității, soluția transferării competenței de acordare a titlului de doctor de la Ministerul Educației către universități este discutabilă, având în vedere consensul general⁷ care pare a fi fost creionat în jurul acestei soluții⁸, propunerile se vor referi la arhitectura juridică în care universitățile vor fi cele care acordă titlul de doctor.

De asemenea, astfel cum rezultă din asumările recente ale Ministrului Educației⁹, se pare că există intenția creării unui mecanism hibrid, astfel cum a fost propus de ANOSR în iulie 2022¹⁰, **în sensul acordării titlului de doctor de către universități, nu de către Ministerul Educației, sub rezerva primirii unui aviz conform din partea unei entități centrale, care va avea atribuții similare cu cele pe care le are la acest moment CNATDCU în procedura acordării titlului de doctor.**

În acest context, vor fi analizate două posibilități - cea a anulării actului administrativ, care va consta, probabil, în decizia Rectorului sau hotărârea Senatului universității, sau cea a retragerii titlului și a constatării plagiatului, fără anularea efectivă a actului administrativ, astfel cum pare a fi sugerat CCR atât în 2016, prin Decizia nr. 624/2016, cât și în 2022, prin Decizia nr. 354/2022 (paragraful 24): „Într-o atare situație, dacă există suspiciuni cu privire la nerespectarea procedurilor sau a standardelor de calitate sau de etică profesională, Curtea a reținut că actul administrativ **poate fi supus controlului unei entități independente față de entitatea care a emis titlul de doctor, cu competențe specifice în acest domeniu, care poate lua măsuri sancționatoare cu privire la retragerea titlului în cauză.** Însă, dacă opțiunea legiuitorului este pentru revocarea sau anularea actului administrativ, aceasta nu poate opera decât în condițiile stipulate de lege, respectiv măsura nu poate fi dispusă decât de o instanță judecătorească, cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 554/2004 (Decizia nr. 624 din 26 octombrie 2016, paragraful 51)”.

Nota autorului: Pentru simplitate, vom considera CNATDCU ca fiind entitatea care avizează conform acordarea titlurilor de doctor și CNETU (Consiliul Național de Etică a Titlurilor Universitare, instituție nou creată în actualul proiect al Legii Învățământului Superior) ca fiind entitatea care judecă contestațiile împotriva deciziilor comisiilor de etică prin care se soluționează sesizările de plagiat. În măsura în care opțiunea legiuitorului va fi pentru transferarea atribuțiilor soluționării contestațiilor împotriva deciziilor comisiilor de etică la CEMU (Consiliul de Etică și Management Universitar, reglementat în Legea Educației Naționale nr. 1/2011) sau la CNEMU (Comisia Națională de Etică și Management Universitar, instituție nou creată în actualul proiect al Legii Învățământului Superior), observațiile și

⁷<https://www.edupedu.ro/surse-universitatile-vor-da-titlurile-de-doctor-si-tot-ele-vor-verifica-plagiatele-instantele-capata-rol-cheie-in-cazurile-de-plagiat-in-timp-ce-cnatdca-e-transformat-in-backup-pentru-verificar/> (accesat în 11.01.2023).

⁸<https://www.edupedu.ro/breaking-consiliul-rectorilor-cere-ca-universitatile-sa-acorde-titlurile-de-doctor-in-locul-ministerului-educatiei-plus-rectorii-sustin-o-lege-noua-separata-a-invatamantului-superior-pe-baza/> (accesat în 11.01.2023).

⁹<https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/educatie/ministrul-educatiei-anunta-ca-este-luata-in-calcul-mentinerea-cnatdca-2133561> (accesat în 11.01.2023).

¹⁰<https://www.edupedu.ro/reprezentantii-studentilor-semnaleaza-inca-o-forma-de-amnistiare-a-plagiatorilor-inclusa-in-proiectul-de-lege-a-educatiei-raspunderea-pentru-plagiat-sa-se-prescrie-in-3-ani-de-la-savarsirea-faptei/> (accesat în 11.01.2023).

propunerile rămân aceleași, cu înlocuirea corespunzătoare a referirii la „CNETU” ca fiind „CEMU” sau „CNEMU”, după caz.

1. Anularea actului administrativ

În scopul respectării considerentelor deciziilor CCR, **este imperativ ca entitatea care acordă avizul conform în procedura acordării titlului să fie diferită de entitatea care poate anula titlul de doctor.**

De asemenea, este necesar ca reglementarea să respecte prevederile constituționale privind caracterul facultativ și gratuit al jurisdicțiilor administrative, astfel cum rezultă acestea din art. 21 alin. (4) din Constituție și din art. (6) din Legea nr. 554/2004.

„Art. X

- (1) *Orice persoană fizică sau juridică poate sesiza Comisia de Etică a universității despre existența unei suspiciuni de plagiat cu privire la o teză de doctorat susținută în respectiva universitate.*
- (2) *Sesizarea se comunică persoanei vizate, aceasta având dreptul de a formula apărări și de a-și susține punctul de vedere în fața Comisiei de Etică.*
- (3) *În termen de maximum 90 de zile de la înregistrarea sesizării, Comisia de Etică se pronunță asupra acesteia, în sensul admiterii sau respingerii.*
- (4) *În cazul admiterii, Comisia de Etică aplică una dintre sancțiunile prevăzute de lege sau de Carta universității, putând inclusiv anula decizia Rectorului / hotărârea Senatului privind acordarea titlului de doctor.*
- (5) *Hotărârea Comisiei de Etică se comunică petentului și persoanei vizate și se aduce la cunoștință publică, prin publicare pe site-ul universității, devine executorie de la momentul rămânerii definitive.*
- (6) *Hotărârea Comisiei de Etică se poate ataca cu contestație la CNETU, în termen de 30 de zile de la comunicare, de petent, de persoana vizată, de Rectorul universității sau de Senatul universității, de un organism social interesat sau de Ministrul Educației.*
- (7) *Contestația se comunică petentului, persoanei vizate, Rectorului și Senatului universității și Ministrului Educației, aceștia având dreptul de a formula apărări sau puncte de vedere, respectiv de a-și susține punctul de vedere și de a pune concluzii scrise și/sau orale în fața CNETU.*
- (8) *Hotărârea CNETU se comunică petentului și persoanei vizate, se aduce la cunoștință publică, prin publicare pe site-ul CNETU, și devine executorie de la momentul rămânerii definitive.*
- (9) *Hotărârea CNETU se poate ataca cu acțiune în anulare la Curtea de Apel București, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, în termen de 30 de zile de la comunicare, de petent, de persoana vizată, de Rectorul universității sau de Senatul universității, de un organism social interesat sau de Ministrul Educației.*
- (10) *Judecata se face cu citarea petentului, a persoanei vizate de sesizare, a Rectorului și Președintelui Senatului universității și Ministrului Educației, care pot pune concluzii în fața instanței, personal sau prin reprezentant. Judecata se poate desfășura și în lipsa oricăruia dintre aceștia, dacă au fost legal citați. Judecata se desfășoară de urgență și cu precădere.*

- (11) *Decizia Curții de Apel București este definitivă.*
- (12) *Hotărârile pronunțate de Comisia de Etică, de CNETU, rămase definitive, sau decizia Curții de Apel București au autoritate de lucru judecat față de sesizări identice, dar nu și față de sesizări care indică suspiciuni diferite de plagiat sau care pun la dispoziție alt probatoriu față de cel deja analizat.*
- (13) *Procedura reglementată de alin. (1) - (12) este facultativă și gratuită și nu împiedică dreptul de a solicita anularea actului administrativ constând în decizia Rectorului / hotărârii Senatului privind acordarea titlului de doctor pe calea procedurii de drept comun. În acest caz, competența de judecată aparține Tribunalului București, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, iar sentința se poate ataca cu recurs, în termen de 30 de zile de la comunicare, la Curtea de Apel București, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal. Decizia Curții de Apel București este definitivă. Judecata se desfășoară de urgență și cu precădere.”*

2. Retragerea titlului de doctor fără anularea actului administrativ

Așa cum am arătat mai sus, CCR a menționat în ambele decizii, pe calea considerentelor, că este posibilă retragerea titlului de către o entitate independentă, diferită de cea care a acordat titlul inițial, fără ca această retragere să echivaleze cu anularea actului administrativ inițial.

Personal, cred că motivul pentru care această componentă a deciziilor a fost ignorată este similar pentru majoritatea celor care au citit aceste două decizii CCR - în speță, nu au înțeles la ce pare a se referi Curtea prin posibilitatea retragerii titlului fără anularea actului administrativ; la rândul meu am avut dificultăți în a îmi imagina o astfel de paradigmă și în a îmi putea creiona care ar putea fi sancțiunile specifice unui astfel de regim juridic.

Totuși, cred că dubla referință a CCR nu este pur întâmplătoare, ea plecând, de altfel, de la efectul pragmatic al unei decizii prin care se constata plagiatul într-o lucrare de doctorat înainte de Decizia nr. 364/2022 - în speță, fostul posesor al titlului nu se mai putea bucura de beneficiile titlului său - nu mai putea ocupa o funcție care avea ca cerință obligatorie deținerea titlului de doctor, nu mai încasa indemnizație suplimentară pentru aceasta și, în general, suferea un oprobriu prin caracterul public al constatării plagiatului.

Ceea ce pare să transmită CCR prin cele două decizii ale sale este că toate aceste consecințe sunt posibile și fără anularea actului administrativ prin care a fost acordat titlul de doctor.

„Art. X

- (1) *Orice persoană fizică sau juridică poate sesiza CNETU despre existența unei suspiciuni de plagiat cu privire la o lucrare științifică, inclusiv o teză de doctorat.*
- (2) *Sesizarea se comunică persoanei vizate, aceasta având dreptul de a formula apărări și de a-și susține punctul de vedere în fața CNETU.*
- (3) *În termen de maximum 90 de zile de la înregistrarea sesizării, CNETU se pronunță asupra acesteia, în sensul admiterii sau respingerii.*
- (4) *Hotărârea CNETU se comunică petentului și persoanei vizate și se aduce la cunoștință publică, prin publicare pe site-ul CNETU.*
- (5) *În cazul admiterii sesizării și constatării plagiatului cu privire la o lucrare științifică, inclusiv o teză de doctorat, CNETU emite o hotărâre prin care declară caracterul*

plagiat al respectivei lucrări.

- (6) *Lucrările științifice, inclusiv tezele de doctorat, declarate ca fiind plagate de către CNETU nu pot servi la încasarea sau primirea unor indemnizații sau a oricăror alte beneficii de natură pecuniară, nu pot servi la îndeplinirea condițiilor obligatorii pentru ocuparea unui loc de muncă, pentru ocuparea unei funcții sau pentru desfășurarea unei activități și nu pot servi la îndeplinirea unor criterii suplimentare în vederea ocupării sau desfășurării unei funcții, activități sau meserii.*
- (7) *Lucrările științifice, inclusiv tezele de doctorat, declarate ca fiind plagate de către CNETU nu pot oferi niciun beneficiu autorului său în vederea ocupării unei funcții didactice sau exercitării unei activități didactice în învățământul preuniversitar sau universitar, public sau privat.*
- (8) *Hotărârea CNETU este executorie și se poate ataca, în termen de 15 zile de la comunicare, la Tribunalul București, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, de petent, de persoana vizată sau de Ministrul Educației. Judecata se desfășoară de urgență și cu precădere.*
- (9) *Sentința Tribunalului București se poate ataca cu recurs, în termen de 15 zile de la comunicare, la Curtea de Apel București, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal. Decizia Curții de Apel București este definitivă. Judecata se desfășoară de urgență și cu precădere.*
- (10) *Până la soluționarea definitivă a litigiului, persoana vizată poate cere suspendarea Hotărârii CNETU, dispozițiile art. 14 din Legea nr. 554/2004 aplicându-se în mod corespunzător.”*

CONCLUZII

Prezentul material nu și-a propus și nu-și propune evidențierea unei singure soluții privind continuarea funcționării mecanismului de combatere a fenomenului plagiatului în materia titlurilor de doctor, însă exprimă, de o manieră veritabilă, convingerea că Decizia CCR nr. 364/2022 nu echivalează cu o blocare a oricărei posibilități de sesizare a acestor nereguli și că, în considerarea viitoarelor legi ale Educației, problema trebuie reglementată într-o manieră solidă din punct de vedere juridic, care să asigure un climat academic care nu tolerează practica plagiatului.